Ozsváth Judit

hittan.ro – egy honlap a hitoktatásért

A hittan.ro honlap gondolata az iskolai hitoktatás megkezdése 30. évfordulójának ünnepléséhez kapcsolódik. A négy egyházmegye hitoktatásért felelős szakemberei előzetesen másfajta megemlékezést, ünnepséget terveztek, amit aztán a járványhelyzet felülírt. 2020 tavaszán-nyarán egyértelművé vált, hogy fizikai jelenléttel nehézkes lenne bármilyen programot szervezni, így a 2019 nyarának végén tartott kolozsvári gyűlésen megbeszéltekkel is az online tér kínálta lehetőségekhez kellett igazodni. Az előzetes tervek között szerepelt egy, az elmúlt három évtizedet képeken, plakátokon bemutató vándorkiállítás is, és szó került honlapról is, de ekkor még nem az ünneplés kapcsán. Aztán mégis a honlap és a hozzá kapcsolt Facebook-oldal lett a válasz mindenre, hiszen egyértelművé vált, hogy esetünkben ezek lesznek a legjobb „kiállítási felületek", sőt még egyebekre is jó – sőt hiánypótló – lehetőséget kínálnak.

A hittan.ro indításánál már leszögeztük, hogy bár az elmúlt harminc év előtt tisztelegve keltjük életre, felületén nem szeretnénk csak „múzeumot" létesíteni, ezért a visszatekintés mellett nyomban egyéb tartalmakat is megjelenítettünk: aktuális eseménybeszámolókat, diák-, tanár- és szülővéleményeket, intézménybemutatókat, és létrehoztunk egy rovatot, amelyben az érvényben lévő tantervek, a hozzájuk kapcsolódó éves munkatervek és az új hittankönyvek pdf- és digitális verziója is elérhető. A négy egyházmegyét érintő hitoktatási kérdéseket közelebbről követő, azok alakításán a tanfelügyelőkkel és a módszertani felelősökkel együtt munkálkodó Böcskei László nagyváradi megyés püspök – a honlap püspök-házigazdájaként – külön üzenetet is megfogalmazott a honlaplátogatók számára, ennek kiemelt helye van a nyitóoldalon.

Visszatekintés

Négy évtizednyi kényszerű hallgatás után Isten igéjét közel vinni a gyermekekhez, fiatalokhoz rendkívüli jelentőséggel bíró esemény volt. Ugyanilyen volt az első teológiai képzések indítása, illetve az azokon való részvétel is. Mindezek felmutatása megkerülhetetlen a visszaemlékezésnél, jól tudták ezt azok is, akik készségesen vállalkoztak a múltról való mesélésre. Örvendetes, hogy mind a négy egyházmegye tudott ilyen jellegű videóanyagokat küldeni a honlap számára. Az elbeszélések hű képet rajzolnak egy sok kihívással teli, de meghatározó és a nehézségek ellenére is szép korszakról. Az ilyen jellegű digitális anyagok *A hitoktatás kezdetei* című rovatban találhatók.

Külön megtisztelő, hogy egyházmegyéink püspökei is visszatekintenek a kezdetekre, és üzenetet fogalmaznak meg a hitoktatás mai résztvevői számára is. Az ő kisfilmjeiket külön rovatban találja a böngésző.

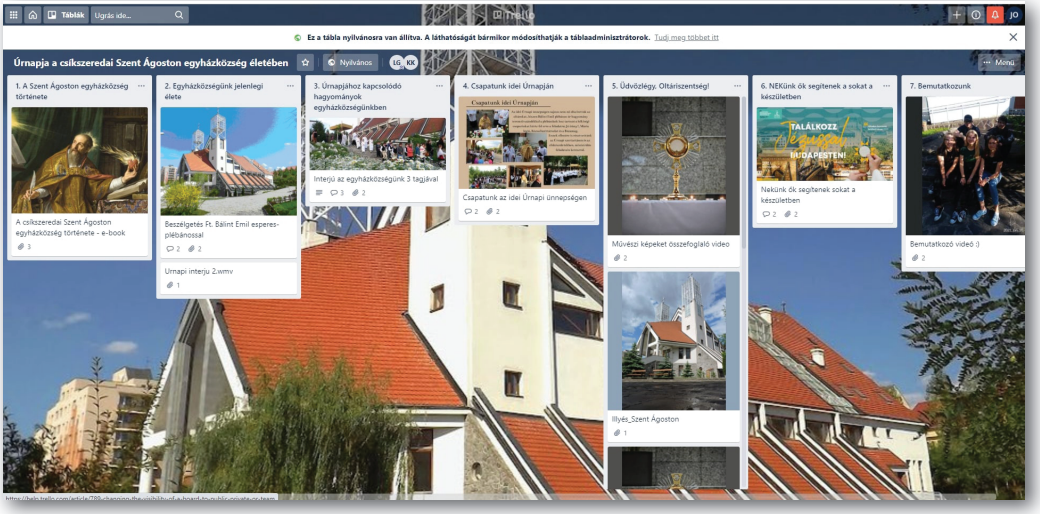

A hittan.ro úrnapi pályázatára a Trello felületén összeállított pályamunka

Lehetőség a misszióra

A hitoktatással, a hittanórával kapcsolatos diák-, tanár-, szülő- és tanárjelölt vélemények már a jelenbe invitálják a honlap látogatóját. Ezeket a vallomásokat a *Tanárok a hitoktatásról, Hitoktatók önmagukról, Diákok a hittanról, Szülők a hittanról, Hivatásra készülők* című rovatokba soroltuk. – A törvény értelmében az iskolai hittanórára be kell iratkoznia a diáknak, és arról joga van kiiratkozni is, s – bár egyelőre nem sokan élnek az utóbbi lehetőséggel – ez nem kis veszélyt jelenthet hitoktatásunk ügyére. Azoktól a hittantanároktól tudjuk, akik találkoztak ilyen esetekkel, hogy a kiiratkozók a legtöbbször nem is a hittanra mondanak nemet, hanem másegyébre igent. A kérelmet fogalmazó szülők sem érzik gyermekük hitre nevelésének súlyát, arról pedig végképp nincs fogalmuk, hogy mi történik egy iskolai hittanórán, s az, ami ott történik, miként hathat

gyermekükre. A mai gyermekek, fiatalok szülei még alig-alig részesülhettek iskolai hitoktatásban. Így lehet az, hogy az úszást, a zongoraórát, a lovaglást vagy a matematika-korrepetálást „fontosabbnak" ítélik a hittanóránál. Mások lehet, hogy a „ha nem használ, nem is árt" elvet követve kérik az iskolai hittanórát gyermekeik számára, vagy éppen azért, mert „mindenki más is így tesz"… Elsősorban nekik készültek a fent említett motivációs kisfilmek. A tartalmak a hittan.ro-hoz rendelt Facebook-oldalon is megjelenik, bízva abban, hogy a megosztásokkal mind többekhez eljutnak azok.

A hittan.ro által kiírt pályázat értékelése

Segédanyagok a hitoktatói szolgálathoz

Az iskolai hitoktatás – minden más tantárgyhoz hasonlóan – előre megszerkesztett tervet követ, persze az ehhez való igazodásban a tantanárnak van némi szabadsága. A hitoktatók nagyon jól kell ismerjék az érvényben lévő tanterveket és hozzájuk kapcsolódva éves munkaterveket kell kidolgozzanak. A tantervek minisztériumi oldalról való kikeresése időigényes, a saját munkatervek készítése pedig meglehet, egyesek számára nehézkes feladat is. Ezért a hittan.ro *Könyvtár* rovatában egy helyre gyűjtöttük a tanterveket és az egyéni kalendarisztikus tervek szerkesztését segítő mintákat is. Ugyanígy az I–VIII. osztályos új hittankönyvek pdf és – kettő kivételével – digitális változata is hozzáférhető a platformon. Utóbbiak különösen az online oktatás idején – de nemcsak – jelentettek különösen nagy segítséget hitoktatóinknak és az ő diákjaiknak is. Egyúttal azt sem lehet kizárni, hogy az iskolai hitoktatás felől érdeklődő szülők is ide tévednek, és a könyvekbe lapozva közvetlenül ismerkedhetnek az oktatási tartalmakkal. Ilyenről többen is visszajeleztek, azt sem hallgatva el, hogy a látottak, olvasottak pozitív hatást gyakorolt rájuk.

„Még számomra is lelki élmény volt a lányom hittankönyvének olvasása, a kapcsolódó digitális anyagok megnézése, meghallgatása” – fogalmazott egy édesanya az elmúlt tanév során.

A hittan.ro által kiírt pályázat nyerteseinek jutalomtábora

Iskolán kívüli jó gyakorlatok

A hittan.ro szívesen fogadja az iskolán kívüli programokról szóló beszámolókat, szöveges-állóképes vagy mozgóképes összeállításokat. Az események beharangozására is van lehetőség a honlapon és a Facebook-oldalon is. Az *Aula* és a *Műhely* rovatokban többféle vetélkedőről, nyári táborról találunk összefoglalókat. Ezekért a Facebook-oldalon is megosztott programismertetőkért minden bizonnyal a szülők a leghálásabbak, de talán a hitoktatók is tanulhatnak egymás jó gyakorlataiból.

Az elmúlt tanévben, amikor a pandémia jó ideig az online térbe kényszerített tanárt és diákot, az Oktatási Minisztérium nem adott engedélyt semmilyen, fizikai jelenlétet kérő program megtartására. Így a katolikus teológiai líceumok és tagozatok csapatainak részvételével – immár másfél évtizede – zajló *Hivatások nyomában* vetélkedő megtartá-

A hittan.ro által kiírt pályázat nyerteseinek jutalomtáborában – szentjobbi búcsús körmeneten

sára is csak az interneten nyílott lehetőség. A vetélkedőt hivatalosan jegyzett országos programként tartja számon a minisztérium, s ez nem csak megtiszteltetést, de a díjazott diákok számára előnyt jelent a szakirányú egyetemi felvételinél, a felkészítő hitoktatóknak pedig elismerést, „jó pontokat" a tanári portfólióban. A program elmaradása ezektől az előnyöktől, de mindenekelőtt a találkozás és a két-háromnapos együttlét örömétől fosztotta meg a katolikus iskolák diák- és tanárképviselőit. Mivel a minisztérium semmiféle verseny megtartását nem engedélyezte, a szervezők projektté alakították át a *Hivatások nyomában* vetélkedőt, aminek a lezárása egy, minden csapat részvételével online tartott projektnap volt. A katolikus iskolák öttagú csapatai kiváló digitális produktumokat készítettek, ezek bemutatására szintén lehetőség nyílott a hittan.ro felületein. A program más volt, mint a korábbi években, de a digitális világ nyújtotta lehetőségeket kihasználva mégis érdekes, szép és hasznos együttlétet biztosított, és a projektnapi közvetítések és utólag is visszanézhető videók által ebbe még sokakat be tudott vonni.

A hittan.ro által meghirdetett, alább ismertetendő csoportos pályázat nagyváradi jutalomtáboráról részletes napi beszámolókat készítettek és tettek közzé a szerkesztők, de jelen voltak a csíkszentdomokosi Márton Áron Múzeum által kiírt *„Cselekvő iskola" és játék Márton Áron püspökkel* című vetélkedő jutalomtáborában is, és innen

is a gazdag programot jól láttató videóösszeállításokkal jelentkeztek minden nap. A dokumetumértékű digitális anyagok ma is elérhetők a hittan.ro felületein.

A hittan.ro oldalain minden más program és a programhoz kapcsolódó digitális anyag helyet kap ezután is. Fontos lenne, hogy az értékes, szép dolgok utat találjanak a szélesebb közönséghez is. Az ilyenfajta tartalmak internetes megosztása valóban missziós munkát is jelent, amire a 2023-as püspöki szinódust előkészítő szinodális folyamat egyik vezérgondolata is ösztönzi a hitokatókat.

Saját pályázatok

Az online tanulás idején több helyen még inkább perifériára került az iskolai hittan, s ahol nem így történt, ott is lehetett tartani attól, hogy a személyes találkozások, az élményszerű módszerek nélkül csökken az érdeklődés iránta, s ez a gyerekek vallásgyakorlására, lelki fejlődésére sem lesz pozitív hatással. Ezeket és a 2021-re átidőzített Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust szem előtt tartva, a hittan.ro szerkesztői általuk kiírt pályázatokkal igyekeztek értékes időtöltésre, szép alkotásokra buzdítani a hittanosokat. A pályázatok a budapesti világeseményre való lelki hangolódást is segíteni akarták. Két alkalommal hirdettek alkotói pályázatot: az év eleji első alkalommal két korosztálynak, kétféle pályázási lehetőséggel, majd második alkalommal csak egyet írtak ki, de ezennel öttagú, vegyes korosztályú csoportoknak címezték azt. Az év eleji pályázat keretében a legkisebbek rajzzal, grafikával, kollázzsal vagy bármilyen technikával készült festménynyel, a nagyobbak pedig előre meghatározott szempontok mentén készített digitális kiskönyvvel pályázhattak.

A szervezők jól tudják, hogy misztérium volta miatt az Eucharisztiát nem elég csak a fejnek „elmagyarázni", ezen túl kell lépni. A szívet kell megnyitni erre a titokra, s ez már pedagógusnak, papnak komoly kihívást jelent. A megérintődéshez a megérintődést segítő helyzetek kellenek. A kiírók mindkét pályázattal igyekeztek ilyen helyzetekbe „sodorni" a pályázókat. Az I–IV. osztályosok által beküldött munkákon éppen ezek a megérintődések köszönnek vissza. Mivel ez a pályázat *Az Oltáriszentség és a családom* címet viselte, ehhez az élményhez a szülők és a testvérek is kellettek. És hogy egy elemista ebből gyorsfényképet készített, az talán utólag is üzen valamit a családnak… Az *Őáltala, Övele és Őbenne* című digitális kiskönyvkészítő pályázat keretében összesen hét kis produktumot kértek a szervezők az V–XII. osztályosoktól: egy, az Eucharisztiához kapcsolódó kedvenc ima és egy kedvenc ének bemutatását, valamilyen összefoglalót egy vagy több korábbi eucharisztikus kongresszusról, majd az egyháztörténelem egy olyan eucharisztikus lelkiségű személyiségének a bemutatását, akire példaképként tekint a fiatal, aztán egy ilyen példaképet a családi vagy ismerőskörből, majd egy személyes élmény elmesélését és egy saját ima vagy elmélkedés megírását. Ezeken a feladatokon végigmenve elkerülhetetlen volt a megérintődés, amit vissza is jeleztek a szervezőknek a pályázók. Nyolc pályázó diák meghívást is kapott a hitoktatók részére szervezett *Jó gyakorlatok a hitoktatásban* című online tanári módszertani kiskonferenciára, hogy beszéljenek a résztvevőknek tapasztalataikról, élményeikről. Minden hitoktató ámulva hallgatta ahogyan ezek a gyerekek felnőtteket megszégyenítő módon tettek tanúságot az Euchariszti-

ába vetett hitükről, amely – s ezt is hangsúlyozták – a pályamunka elkészítése során csak erősödött.

A pályázatok során szakmai partnerséget vállaló NEK Titkársága, a médiapartnerként közreműködő Életünk katolikus újság és a Verbum Kiadó, valamint a hittan.ro honlap a négy történelmi egyházmegye 135 pályázója között összesen 26 különdíjat osztott ki, de minden résztvevő és felkészítő tanár oklevélben és gazdag ajándékcsomagban részesült.

Első két sikeres pályázata után a hittan.ro szerkesztősége a tavasszal újabb pályázatot hirdetett, ezennel öttagú plébániai csapatok részére. Ez a pályázati kiírás is az Oltáriszentséget helyezte középpontba, de ezennel az Úrnapjához, az egyházközség úrnapi szokásaihoz kapcsolva. A pályázat célja az volt, hogy a hét részfeladatból álló pályamunka elkészítése során a pályázók feltárják egyházközségük vallásos hagyományait, aktívan kapcsolódjanak az aktuális ünnep előkészítésébe, lebonyolításába, és lelkileg hangolódjanak a Szentségi Jézussal való személyes találkozásra. Az *Úrnapja az egyházközségünk életében* című pályázatra benevezett 15 csapat tagjai a hittan.ro felületein is elérhetővé tett pályamunkáikkal igazi tanúságtevőkké váltak sokak számára. Ezt értékelve és a résztvevők megerősítése, bátorítása céljával a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Titkársága adományozott különdíjat, a Magyar Kurír, az Új Ember, az Életünk folyóirat, a Verbum Kiadó, az Erdélyi Mária Rádió, a szatmári püspökség, a temesvári püspökség és a hittan.ro osztott különdíjakat. A fődíj Böcskei László nagyváradi megyés püspök felajánlásából született, és egy nagyváradi táborozást takart a négy legmagasabb pontszámot elért csapat tagjai és az őket felkészítő pedagógusok számára. A sikeres tábor augusztus 18–21. között zajlott.

Mindegyik pályázat értékelését élőben lehetett követni (majd visszanézni) a hittan.ro felületein.

Eucharisztikus kongresszusra hangoló online szentségimádási lánc

Szeptember 5–12. között Budapest volt a házigazdája a rangos világeseménynek, amelyre egyházmegyéink hitoktatói és hittanosai közös szentségimádási lánccal hangolódtak. A kezdeményezés Böcskei László nagyváradi megyés püspöktől és a hittan.ro szerkesztőitől származott, így a szervezés koordinálását is ők vállalták. A február–augusztus között, minden hónap első csütörtökének estéjén az online térben tartott közös imát mindig más-más egyházmegye, illetve a gyulafehérvári főegyházmegye más-más kerületének hitoktatói és hittanosai szervezték. Az imát minden alkalommal püspökök vezették, vagy – egyetlen esetben – püspöki gondolatok vezették fel.

A szentségimádás előkészítése a Trello-felületen zajlott, a közös imát előkészítők, bibliai szöveget, elmélkedést, könyörgéseket olvasók (olykor hetvennél több személy is) a Zoom-felületen volt együtt, mindenki más a hittan.ro honlapon és a honlap Facebook-oldalán elérhető élő közvetítés által kapcsolódhatott a közös imába.

A sikeres, szép történelmi esemény után két hónappal a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus titkársága világméretű hálaadó szentségimádási láncot hirdetett Krisztus Király ünnepének előestéjére, ebbe is bekapcsolódtak az erdélyi hitoktatók és hittano-

sok. Ezennel is több mint hetven tagú volt a – mind a négy egyházmegye hitoktatóiból és hittanosaiból verbuválódott – szervezőcsapat. A szép imaalkalom szintén a hittan.ro felületein volt követhető, és azóta is visszanézhető ott.

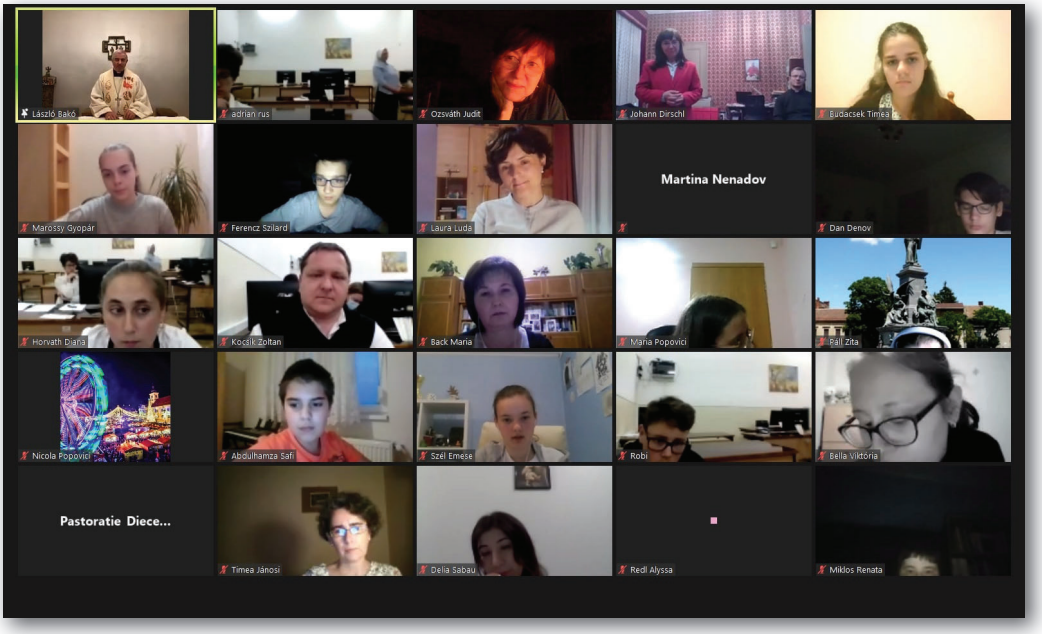

A hittan.ro által meghirdetett szentségimádási lánc temesvári állomásának szervezői

Szinodális egyházkép formálása

A hittan.ro indításakor még nem volt ismert a 2023-as püspöki szinódus témája („Egy szinodális egyházért: közösség, részvétel és küldetés”), de mintha mégis ennek jegyében is terveztük volna, és ennek jegyében zajlottak volna a honlap és a Facebook-oldal tevékenységei az elmúlt 15 hónapban… A kisvideókon saját gondolatokat, történeteket megosztók valamiképpen azt üzenik, hogy jó az Isten által akart szeretetközösséghez tartozni. A gyermekek és fiatalok pályamunkái is ezt visszhangozzák, s ami még örvendetesebb: amíg azokat elkészítették, nagy valószínűséggel maguk is igazi közösségi tapasztalatokat szereztek. De ugyanezt élhették meg az online szentségimádások által vagy a különféle táborokban is. A pályázatok felhívószövege eleve úgy volt fogalmazva, hogy a pályázóktól részvételt kérjen a különféle közösségi vagy egyéb programokon. A tanúságtételekben is elhangzik, de püspökeink is említik a különféle szolgálatok fontosságát. A hittan.ro felületein lévő digitális anyagok egyértelműen a közösség életében való aktív részvételre, illetve a közösségért végzett szolgálatra ösztönöznek. A felületeken való megjelenés pedig már eleve a misszióhoz kapcsolódik. Ma, amikor a legtöbb ember napjának jó részét az interneten tölti, egyértelmű, hogy itt lesz igazán megszólítható. Az eléje kerülő sokféle információ között talán megtalálják őt a hitéleti tartalmak is. Azt is

reméljük, hogy hitoktatóink, követőink egyre jobban tudatosítják missziós küldetésüket, és annak megéléséhez – akár videóanyagok készítőiként, akár a már meglévők népszerűsítőiként – a hittan.ro felületeit is felhasználják. – Mindezek alapján elmondható, hogy a hittan.ro segíti gyermekeinkben, fiataljainkban (is) a szinodális egyházkép formálódását. Ez a mindenki részvételére alapozó szeretetközösség, amelyért küldetést is érdemes vállalni, vonzó és szerethető.

Kerekes László gyulafehérvári segédpüspök az online szentségimádás gyulafehérvári állomásán

A hittan.ro felületről írtakhoz még egy adat is idekívánkozik: amikor ez az írás születik, a hitoktatáshoz kapcsolódó honlap Facebook-oldalának 1125 követője van. Nem túl nagy szám ez, de azért nem is kicsi. Bárkik is legyenek ezek a követők, az biztos, hogy a hittan.ro oldalon értékes, szép, a jó Isten szent világa felé vezető ismeretekkel, tanúságtételekkel találkozhatnak a legalább ilyen számú alkotó jóvoltából.

A hittan.ro fejlesztéseket tervez, elsődlegesen a hittanos gyerekek aktivizálása céljával, de újabb tematikus alkotói pályázatok meghirdetésére is készül. Ez a felület tehát nem feledkezik meg a múltról, de a jelen gazdagságát és szépségét is meg akarja mutatni – mert szerkesztői hisznek benne: mindez nagyon fontos ahhoz, hogy legyen katolikus jövő Erdélyben, Partiumban és a Bánság vidékein.